

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Deres ref: 17/2681-1

Vår ref: 17/00338-8

Dato: 28.08.2017

Utlendingsdirektoratets hørings svar - Forslag til endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften vedrørende partsstatus i utlendingssaker

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets forslag til endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften vedrørende partsstatus i utlendingssaker, med høringsfrist 28. august 2017.

Forslaget går ut på at det inntas en ny bestemmelse i utlendingsloven § 80 a, som fastsetter at det er den som søker eller som saken direkte retter seg mot, som er å anse som part i en utlendingssak. Dette forslaget tilsvarer i det vesentlige gjeldende bestemmelse i utlendingsforskriften § 17-1 første ledd, som er foreslått opphevet.

UDI støtter departementets forslag til ny § 80 a i utlendingsloven om at kun den som søker eller som saken direkte retter seg mot, anses som part i saker etter utlendingsloven. Vi har imidlertid noen kommentarer og innspill til forslaget, som følger nedenfor.

Rettslig klageinteresse

Som det fremgår av departementets høringsnotat har hvem som kan opptre som klager og ha rettslig klageinteresse på utlendingsfeltet i det vesentlige korrespondert med forståelsen av partsbegrepet. Det er kun i noen få familieinnvandrings saker at det har blitt lagt til grunn at andre enn parten har rettslig klageinteresse.

I noen saker som gjelder søkere under 18 år, som ikke har foreldre eller annen omsorgsperson i hjemlandet eller oppholdslandet, har vi lagt til grunn at helsøsken som er referanseperson kan ha rettslig klageinteresse. I disse tilfellene kan søkeren være svært ung, slik at det å be om at søker skal gi en fullmakt til referansepersonen verken er hensiktsmessig eller noe søker har rettslig kompetanse til å gjøre. Dersom referansepersonen ikke skal kunne klage i disse tilfellene blir klageretten illusorisk. Ut over disse tilfellene er UDIs praksis at referansepersonen i familieinnvandrings saker må fremlegge fullmakt for å opptre på vegne av søkeren, herunder påklage vedtaket.

På bakgrunn av ovennevnte forhold mener vi at det er viktig for utlendingsforvaltningens effektivitet at det som hovedregel ikke åpnes for at andre enn parten skal ha rettslig klageinteresse. Vi anbefaler derfor også en regulering i utlendingsloven av hvem som skal ha rettslig klageinteresse i en utlendingssak. Se forslag til ordlyd nedenfor.

Strukturen i ny § 80a

Vi foreslår at første setning i forslag til ny § 17-1 a i utlendingsforskriften, om retten til å la seg bistå av fullmektig i saken, flyttes til ny § 80 a i loven, som vil gi de foreslåtte bestemmelsene en bedre struktur.

Ordlyden i ny § 80 a

Departementets forslag til ny § 80 a er først og fremst en videreføring av någjeldende bestemmelse i utlendingsforskriften § 17-1, men med noen mindre språklige endringer. UDI foreslår noen ytterligere språklige endringer. Dette gjelder både omformulering av første punktum i bestemmelsen og tilføyelser i henhold til våre forslag nevnt over.

Videre foreslår vi at det i bestemmelsen vises til forvaltningsloven § 5 første ledd, i stedet for § 2 første ledd bokstav e som fremgår av departementets forslag. Sistnevnte bestemmelse angir hvem som etter forvaltningsloven skal anses å være part, mens det er § 5 første ledd som gir hjemmel for å kunne gi særbestemmelser om hvem som skal anses å være part i en forvaltningssak.

På bakgrunn av ovennevnte forhold foreslår vi at utlendingsloven § 80 a gis følgende ordlyd (våre endringsforslag er understreket):

§ 80 a. Parter, fullmektiger og personer med rettslig klageinteresse i utlendingssaker

~~Søkeren anses som part~~ I saker etter loven her og forskrifter gitt i medhold av loven, ~~jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e~~ er det kun søkeren som er part, jf. forvaltningsloven § 5 første ledd. I saker som ikke beror på søknad er det bare den saken retter seg direkte mot som er å anse som part.

En part har rett til å la seg bistå av fullmektig i saken, jf. forvaltningsloven § 12.

I tilfeller der parten ikke kan ivareta sin klagerett kan også andre anses å ha rettslig klageinteresse.

Kongen kan gi nærmere regler i forskrift om parter, fullmektiger og personer med rettslig klageinteresse i utlendingssaker.

Ordlyden i ny § 17-1 a

Vi foreslår at første setning i forskriftsbestemmelsen fjernes og flyttes til ny § 80 a annet ledd i utlendingsloven.

På bakgrunn av ovennevnte forhold foreslår vi at utlendingsforskriften § 17-1 a lyder som følger:

§ 17-1 a Fullmektiger i utlendingssaker

~~*En part har rett til å la seg bistå av fullmektig i saken, jf. forvaltningsloven § 12.*~~

En fullmektig som ikke er advokat, skal legge fram skriftlig fullmakt. Dersom det for eksempel på grunn av krig, manglende infrastruktur eller helsemessige forhold er umulig eller uforholdsmessig vanskelig å fremlegge skriftlig fullmakt, kan det i særlige tilfeller legges til grunn at en annen opptrer som fullmektig uten skriftlig fullmakt.

Med hilsen

Stephan Mo
avdelingsdirektør

Ina Knarvik Hørnes
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.